

**1941-1945-ci İLLƏR MÜHARİBƏSİNİN QƏLƏBƏ İLƏ BAŞA ÇATMASININ
49-cu İLDÖNÜMÜ MÜNASİBƏTİLƏ GÖRÜŞLƏRİ.
ŞƏHİDLƏR XİYABANINDA MÜHARİBƏ VETERANLARI İLƏ GÖRÜŞDƏ ÇIXIŞI**

9 may 1994-cü il

9 May Qələbə günü ümumxalq bayramıdır. Azərbaycan xalqı, ölkəmizin vətəndaşları da bu qələbənin əldə olunmasında fəal iştirak edib, şəhidlər verib, canlarını qurban veriblər. Bu müharibənin başa çatmasından 49 il keçir. İndi də müharibə içərisindəyik. Bugünkü müharibəni görəndə görə, o müharibəni də yada salasan, biləsən ki, o, bütün dünya xalqlarına nə qədər bədbəxtlik, əzab-əziyyət gətirib. O müharibənin vurduğu yaralar indi də sağalmayıb. Bəlkə də o yaralar sizin hər birinizdə qalır, izləri var. Ona görə də ötən müharibəni, onun iştirakçılarını, o qələbənin mahiyyətini unutmaq tarix qarşısında cinayətdir.

600 mindən çox azərbaycanlının iştirak etdiyi, 300 mindən çox həmyerlimizin həlak olduğu bu müharibəni unutmaq mümkündürmü? İndi Azərbaycanda elə bir ailə tapmazsan ki, o müharibə ilə əlaqədar olmasın, itkisi olmasın. Məgər bunu unutmaq olarmı? Kim unudursa, böyük səhv edir. İllər, on illər, yüz illər keçəcək, amma bu müharibə unudulmayacaqdır. Çünki bu müharibə bütün dünyaya böyük dəhşətlər gətirib. O vaxt təkcə Sovetlər İttifaqında 27 milyon insan həlak olubsa, bütün dünyada bundan iki dəfə çox adam qırılıb...

Dünən gecə biz də, Ermənistan tərəfi də atəşin dayandırılması barədə əmr vermişik. Lakin bu səhər cəbhədən mənə məlumat verdilər ki, Ermənistan tərəfi yenə də atəşi kəsmir. Müharibə dəhşətli hadisədir. İndiki müharibəni qurtarmaq üçün gərək keçmiş müharibənin dəhşətlərindən ibrət götürəsən.

**ƏFSANƏVİ QƏHRƏMAN MEHDİ HÜSEYNZADƏNİN
ABİDƏSİ ÖNÜNƏ TOPLAŞANLAR QARŞISINDA ÇIXIŞI**

Tarixdən heç bir şeyi silmək olmaz, onun hər bir mərhələsi xalqın salnaməsi, həyat yoludur. 1941-45-ci illər müharibəsi dünya müharibəsidir. Həmin müharibədə azərbaycanlılar da iştirak ediblər, qurbanlar veriblər və bunu heç vaxt unutmaq olmaz. Bu, XX əsrin, bütövlükdə dünyanın ən dəhşətli müharibəsidir. Doğrudur, indi bizim ölkədə də müharibə gedir. Amma bu müharibə regional müharibədir. Bütövlükdə dünya sülh şəraitində yaşayır, bu isə ötən müharibədə iştirak etmiş, həlak olmuş, qanı tökülmüş adamların, bu günədək yaşayan veteranların xidmətidir. Bu xidməti xalq heç vaxt unutmayacaq.

Mən sizi – müharibə veteranlarını Qələbə günü münasibətilə bir daha təbrik edirəm, sizə cansağlığı arzulayıram, respublikanın ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak etdiyinizə görə minnətdarlığımı bildirirəm. Respublikamızın ərazisində 6 ildir ki, erməni təcavüzkarları ilə müharibə gedir, torpaqlarımızın 20 faizi işğal olunub, bir milyondan artıq qaçqın evsiz-əşiksiz qalmışdır. Mən torpaqlarımızın düşməndən təmizlənməsi uğrunda qəhrəmanlıq göstərənlərin xatirəsi qarşısında baş əyirəm, inanıram ki, onların xatirəsi xalqın qəlbində əbədi yaşayacaqdır...

Yeddi milyonluq Azərbaycan xalqı öz şərəfini, namusunu, müstəqilliyini, ərazisinin toxunulmazlığını, öz tarixini, keçmişini və gələcəyini müdafiə etmək üçün vuruşmalıdır. Biz hücum etmirik. Bir halda ki, torpaqlarımıza hücum edirlər, biz müdafiə olunmalıyıq, düşməne layiqli cavab verməliyik. Mən bu gün sizin qarşınızda çıxış edərkən son illərdə Azərbaycan torpaqlarının müdafiəsi uğrunda vuruşan və özünü şəhid verən övladlarımızın xatirəsi önündə baş əyirəm. Allah onlara rəhmət eləsin. Onların igidlikləri Azərbaycanın şanlı salnaməsində layiqli yer tutur və xalqımız üçün örnəkdir. Biz onları unutmamışıq və heç vaxt unutmayacağıq. Onlar əbədiyyətə qovuşmuşlar.

Öz torpaqlarımızı biz özümüz qorumalıyıq. Heç kəs gəlib torpaqlarımızı bizim əvəzimizə qorumayacaq, bizim əvəzimizə şəhid olmayacaq. Hər kəs öz evini, öz obasını qorumalıdır.

Sizin qəhrəmanlıq nümunələriniz heç vaxt unudulmayacaq. Siz də gənclərimizin vətənpərvərlik tərbiyəsi, onların döyüş ruhunun qaldırılması, vətənə sədaqət, xalqa xidmət ruhunun yüksəldilməsi üçün fəal çalışmalısınız.

**İKİ DƏFƏ SOVET İTTİFAQI QƏHRƏMANI, GÖRKƏMLİ SƏRKƏRDƏ HƏZİ ASLANOV ADINA
BAKİ ÜMUMQOŞUN KOMANDİRLƏRİ MƏKTƏBİNDƏ KEÇİRİLƏN TƏNTƏNƏLİ
MİTİNGDƏ ÇIXIŞI**

Azərbaycan Ordusunun hörmətli əsgərləri və zabitləri, möhtərəm veteranlar, həmvətənlər! Bu gün əlamətdar bir gündür. 9 May bütün dünya tarixinə mütərəqqi qüvvələrin 1941-1945-ci il müharibəsində qalibiyyəti günü kimi yazılmışdır. Bu, dünya xalqlarının böyük bəlalardan xilas olması günüdür. 49 ildir ki, dünya ümumən sülh

və əmin-amanlıq şəraitində yaşayır. İkinci dünya müharibəsində bütün Avropa ölkələri, Amerika Birləşmiş Ştatları, bir çox başqa ölkələr, o cümlədən keçmiş Sovetlər İttifaqı iştirak etmişdir. Azərbaycan Respublikası da, Azərbaycan xalqı da bu müharibənin sona çatmasında, Qələbənin əldə olunmasında böyük xidmətlər göstərmişdir. İkinci dünya müharibəsinin bir tərəfdən dəhşətli dağıntılar, insanların həlak olması, digər tərəfdən dünyanın yenidən dəyişməsi baxımından bəşər tarixində öz yeri var. Bu müharibədə çox xalqlar iştirak edib. Azərbaycan xalqı da o vaxt mənsub olduğu ölkəni, Vətəni müdafiə etmək, dünya mədəniyyətini mürtcə qüvvələrdən xilas etmək üçün bu müharibədə iştirak etmişdir.

İkinci dünya müharibəsinin qələbə ilə başa çatması Sovetlər İttifaqının, eyni zamanda onunla müttəfiq olan Amerika Birləşmiş Ştatlarının, İngiltərənin, Fransanın və bu böyük dövlətlərin ətrafında toplaşmış başqa mütərəqqi qüvvələrin ümumi həmrəyliyi və birgə döyüşməsi nəticəsində mümkün olmuşdur.

Biz bu gün qələbəni unuda bilmərik. İkinci dünya müharibəsində yaralanmış, əlil olmuş, ötən 49 ildə bu müharibənin əzab-əziyyətini çəkən həmvətənlərimiz, vətəndaşlarımız Azərbaycanda bu gün də var. Ötən müharibəyə 600 min Azərbaycan vətəndaşı səfərbər olunmuşdu. Onların 300 mini geri qayıtmayıb, həlak olub, itkin düşüb. Qələbənin əldə olunmasında o vaxtkı Sovet İttifaqının digər xalqları kimi, Azərbaycan xalqının da böyük xidmətləri vardır.

Çox səciyyəvidir ki, bizim bu mərasimimizdə müstəqil Azərbaycan dövlətində ABŞ-ın, Fransanın, İngiltərənin səfirləri də iştirak edirlər. Bu gün burada Rusiya səfirinin də iştirak etməsi böyük əhəmiyyətə malikdir. Sovetlər İttifaqının varisi olan Rusiya, habelə Amerika Birləşmiş Ştatları, Fransa və İngiltərə bəşəriyyəti, bütün dünyanı o böyük bələdan birlikdə xilas etmişlər. Biz bu gün o böyük müharibədə şəhid olanların ruhu qarşısında baş əyir və onların hamısına “Allah rəhmət eləsin” deyirik.

İkinci dünya müharibəsinin bu gün sıralarımızda olan veteranlarına hörmət və ehtiramımızı bildirir və onlara cansağlığı, xoşbəxtlik, gələcək işlərində müvəffəqiyyətlər diləyirik.

Bu gün biz Həzi Aslanovun adını daşıyan hərbi məktəbdəyik. Bir neçə dəqiqə bundan əvvəl xalqımızın qəhrəman oğlu, İkinci dünya müharibəsində Vətəni qoruyaraq həlak olmuş general Həzi Aslanovun böyük, əzəmətli xatirə abidəsini açdıq. Həzi Aslanov öz qəhrəmanlıq, cəsurluq nümunələri ilə Azərbaycan xalqını dünyada tanıtmış bir şəxsiyyətdir. Həm döyüşçü, həm sərkərdə, general, həm də vətənpərvər bir insan, Vətəninə sədaqətlə son nəfəsinə qədər döyüşmüş, həlak olmuş həmvətənimiz Həzi Aslanov bizim üçün daim əziz olub və gələcək nəsillər üçün də əziz olacaqdır. Onun adı Azərbaycanda çox yerlərdə əbədiləşibdir. Bu məktəbin də Həzi Aslanovun adını daşması tam ədalətlidir.

Həzi Aslanovun böyük heykəlini yaratmaq üzərində heykəltəraşlarımız hələ 70-ci illərdə işləyirdilər. O vaxt heykəl hazır idi, onun açılışı da olmalı idi. Bu gün mən bir tərəfdən təəssüf edirəm ki, hələ on il bundan öncə açmalı olan heykəl indiyədək qoyulmamışdır, digər tərəfdən çox məmnunam ki, bu heykəlin yaranması üçün çalışmış bir adam kimi mən bu gün onun açılışında iştirak edirəm və bu heykəlin açılması da mənə etibar olunub. Mən bunu böyük iftixar hissi ilə qeyd edirəm.

Həzi Aslanovun həyat yolu, qəhrəmanlığı, İkinci dünya müharibəsində xidmətləri bütün Azərbaycan gəncləri üçün örnəkdir. Xüsusən müstəqil Azərbaycanın indiki vaxtında. Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycanın təcavüzə məruz qaldığı bir vaxtda Həzi Aslanov Azərbaycan xalqı üçün, ordumuz üçün, gənclərimiz üçün böyük örnəkdir, nümunədir. Mən bu gün Həzi Aslanov adına məktəbin kursantları qarşısında çıxış edərkən ilk növbədə hamınızın Həzi Aslanova bənzəməyinizi arzu edərdim. Hər biriniz xalqımızı, Vətənimizi Həzi Aslanov kimi sevməlisiniz. Hər biriniz hərbi peşəni Həzi Aslanov kimi mənimsəməlisiniz.

Bilin ki, o dövrdə sovet ordusunda azərbaycanlı zabitlərin sayı çox az idi. Azərbaycandan general olanlar da çox az idi. Həzi Aslanov həm vətənpərvərliyinə, həm öz zəkasına, biliyinə görə, həm də hərbi peşəyə böyük hörmət və məhəbbətinə görə bu yolu seçmiş, zabit olmuş, İkinci dünya müharibəsində vuruşmuş, böyük yol keçmiş, Qafqaz dağlarından Pribaltikaya qədər döyüşə-döyüşə getmiş, həlak olmuşdur.

Mən vaxtilə Stalinqradda müharibəyə həsr olunmuş abidəni ziyarət edərkən orada adları qızıl hərflərlə yazılmış Sovet İttifaqı qəhrəmanları arasında Həzi Aslanovun da adını iftixarla oxumuşdum.

Hələ o vaxt ürəyim dağa döndü, fəxr etdim, ətrafımda olan adamlara sevinclə bildirdim ki, baxın, bu abidədə Azərbaycan oğlunun da adı var. Bunlar hamısı Azərbaycan tarixinin parlaq səhifəsidir...

Mən siz kursantlara tövsiyə edirəm, bu yolla gedin. Hərbi peşə, zabitlik peşəsi, Vətəni müdafiə işi müqəddəsdir. İnsan həyatda çox peşələrlə məşğul ola bilər. Amma hər bir adam özünü hərbi işə, əsgəri işə, Vətəni müdafiə etmək işinə həsr edə bilməz. Bunu yalnız Vətəninə həddindən artıq sevən, xalqına sadıq olan insanlar edə bilərlər. Mən sizi məhz bu cür görmək istəyirəm. Güman edirəm ki, siz elə də olacaqsınız. Qarşınızda böyük bir yol durur. Bu yolda ilk addımlar atırsınız. Arzu edərdim ki, yaxşı təhsil, təlim alınsınız, yaxşı hazırlaşsınız, Azərbaycan Ordusunun möhkəmlənməsində, inkişaf etməsində böyük xidmətlər göstərəsiniz. Çünki bu gün Azərbaycan torpaqları Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən təcavüzə məruz qalıb. Biz torpaqlarımızı müdafiə etməli, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü təmin etməli, Vətənimizin keşiyində durmalıyıq. Bu vəzifə sizin üzərinizə düşür. Azərbaycan Ordusu gələcəkdə də bizə lazımdır. Çünki Azərbaycan

müstəqil dövlətdir. Hər bir müstəqil dövlətin güclü ordusu olmalıdır. Bu ordunun özəyini siz təşkil edirsiniz. Gələcəkdə sizin böyük xidmətləriniz olacaq. Güman edirəm ki, siz bu xidmətləri şərəflə həyata keçirəcəksiniz.

Ermənistanın respublikamıza təcavüzü nəticəsində cəlb olduğumuz müharibənin sülh yolu ilə başa çatdırılması sahəsində son vaxtlar bir çox mühüm tədbirlər həyata keçirmişik. Mən bir daha bəyan edirəm ki, biz müharibə istəmirik.

Sizin qarşınızda çıxış edərkən Azərbaycan torpaqlarının müdafiəsi yolunda şəhid olmuş həmvətənlərimizin ruhu önündə baş əyərək bir də deyirəm ki, Vətən yolunda həlak olanların, müstəqil Azərbaycanın torpaqlarını qorumaq uğrunda şəhid olanların xatirəsi qəlbimizdə əbədi yaşayacaqdır. Allah onlara rəhmət eləsin, qəbirləri nurla dolsun. Onların qəhrəmanlıq nümunələri sizi daha mübariz olmağa dəvət etsin. Mən inanıram ki, siz şəhidlərin qanını yerdə qoymayacaq, Azərbaycanın torpaqlarını şərəflə müdafiə edəcək, respublikamızın ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün əlinizdən gələni əsirgəməyəcəksiniz.

GENERAL S. NAXÇIVANSKI ADINA İXTİSASLAŞDIRILMIŞ HƏRBİ MƏKTƏVDƏ TƏNTƏNƏLİ MİTİNQDƏ ÇIXIŞI

49 il bundan qabaq dünyanın bütün mütərəqqi qüvvələri, sülhsevər dövlətləri bəşəriyyəti böyük baladan xilas etmiş, ikinci dünya müharibəsini sona çatdırmış və dünyada sülh, əmin-amanlıq yaranmasını əsasını qoymuşlar. Bu müharibədə, böyük qələbənin əldə olunmasında Azərbaycan xalqı da fəal iştirak etmişdir...

22 il əvvəl bu məktəbin əsasının qoyulması Azərbaycan xalqı üçün böyük hadisə olmuş və ötən müddət ərzində məktəb respublikamızın hərbi qüdrətinin möhkəmləndirilməsində çox işlər görmüşdür...

Məni sevindirən budur ki, cəbhə bölgələrində olarkən, zabitlərlə görüşərkən onların bir Qoxunun bu məktəbdə təhsil aldığı hiss edirəm, görürəm. Onlar mənə deyəndə ki, biz məktəbimizdə vaxtilə sizinlə görüşmüşük, tövsiyələrinizi eşitmişik, – onda mən özümü daha xoşbəxt hiss edirəm.

Məktəbin 22 illik tarixi Azərbaycan Respublikasının həyatında şübhəsiz ki, öz görkəmli yerini tutub. Ancaq bu məktəbi yaradarkən da, sonra onun genişlənməsinə, maddi-texniki bazasının möhkəmlənməsinə, zabit və müəllim kollektivinin yaranmasına çalışarkən da biz məhz respublikamızın gələcəyini düşünürdük. Mən Azərbaycanın gələcəyinə qayğı göstərirdim. Məmnunam ki, bu qayğılarımız, düşüncələrimiz yerinə düşüb. İndi, Azərbaycan müstəqillik qazanandan sonra, respublikamız müharibə vəziyyətinə düşəndən sonra bu məktəb bizim üçün daha çox əhəmiyyət kəsb edir.

Siz Azərbaycan Ordusunun gələcək zabitləri, təşkilatçılarısınız. Ona gora da məktəbdə vaxtdan səmərəli istifadə etməli, yaxşı təhsil almalı, hazırlaşmalısınız. Həm elmdə, bilikdə, həm fiziki hazırlıqda özünüzü elə göstərməlisiniz ki, ali məktəbdə yaxşı oxuyasınız, yaxşı zabit olasınız. Azərbaycan Ordusunda xidmət etməyə layiq olasınız. Bu gün hərbi peşəni mükəmməl öyrənməyin xalqımız, respublikamız üçün əhəmiyyəti xüsusilə böyükdür. Ona gora da siz gənclərə hərbi biliklərin sirlərinə dərindən bələd olmağı, təhsildə, təlimdə uğurlar qazanmağı arzulayıram.

Məktəbin yaranmasında, fəaliyyətində bir necə nəsil gənclərə təhsil verib ali məktəblərə, orduya göndərilməsində xidmətləri olan müəllim və zabit kollektivinə öz təşəkkürümü bildirirəm. 9 May Qələbə bayramı münasibətilə məktəbin bütün kollektivini təbrik edirəm, sizə təhsildə, təlimdə, şəxsi həyatınızda müvəffəqiyyətlər arzulayıram və amin olduğumu bildirirəm ki, Azərbaycan Ordusunun gözəl gələcəyi var, bu ordu daha da möhkəmlənəcək, yüksələcək, müstəqil Azərbaycanın suverenliyini, ərazi bütövlüyünü qoruyacaq, respublikanın hərbi qüdrətini yüksəklərə qaldıracaqdır.